

HISTÓRIA a KALENDÁRIUM OBCE VEĽKÁ LÚKA 1281 - 2011

Prvá písomná zmienka sa datuje od r. **1281** s názvom Nogreth, ďalšia listina z r. **1401** uvádza Velkyluczky, v r. **1421** sa vrátila k maďarskej podobe názvu Villa Nogreth, maďarsky Nagyrét. Z toho obdobia sa zachoval, teraz už obnovený najstarší dom v obci, ktorý mal a aj má podobu kaštieľa - villy s veľkými priestormi a mnohými bočnými budovami.

Od r. **1773** sa používa dnešný názov obce - "Veľká Lúka". Veľká Lúka bola poddanskou obcou Zvolenského panstva. V 17. storočí sa stala sídlom "vidieckeho kapitána", ktorého koristenie viedlo poddaných Veľkej Lúky k sťažnostiam esterházyovskému panstvu Zvolen - Dobrá Niva. Nezniesiteľný útlak prinútil Velkolúčanov v r. **1673 - 1848** k útekom na iné panstvá. Z tohto obdobia sa zachovali dve pečiatky so znakom Veľkej Lúky. Na jednej bol znak z pažite vyrastajúci košatý strom a nápis. Druhá pečať, podľa ktorej bol zhotovený aj súčasný erb obce, zobrazuje z pažite vyrastajúci strom, z ktorého vzlieta holubica s ratolesťou v zobáku. V r. **1787** patrila obec vdove po Štefanovi Esterházym. Obec mala 43 domov, v ktorých žilo **351** obyvateľov.

Odpradávná sa obyvatelia zaoberali **obrábaním pôdy**, pestovaním konopí a vyrábaním domáceho plátna, **chovom** rožného statku a chovom oviec. V prvej polovici 20. storočia budil pozornosť **Juraj Beňadik**, ktorý najmä zo slivkového dreva vyrábal poriská valašiek a písťalky zdobené intarziou. Medené pliešky a drôtičky vbíjal do dreva a potom predmet zahladil a vyleštil. Do života obce hlboko zasiahla prvá svetová vojna s neúrodou, hladom a biedou, preto koniec vojny a vznik **ČSR** privítali obyvatelia radostne. Aj druhá svetová vojna nepriaznivo poznačila obec a jej obyvateľov. Do **SNP** bola zapojená celá obec. Podporovala povstalcov, počas bojov padlo 8 mužov, ktorým bola v obci odhalená "**Pamätná tabuľa**", v súčasnom období umiestnená na pomníku v miestnom cintoríne, v blízkosti domu smútku. Aj napriek útrapám, ktoré obyvatelia žijúci v obci prežívali, vždy optimisticky hľadeli do budúcnosti.

1281 - Prvá písomná zmienka o obci s názvom Nogret.

1401 - Ďalšia písomná zmienka s názvom Velky Luczky.

1424 - Zmienka o Veľkej Lúke v diplome pod menom Villa Nagreth.

1773 - Používaný dnešný názov obce Veľká Lúka.

1837 - Obec poddaná zvolenskému panstvu. V obci mali kúrie Ludvik Radvanský a Stefan Husagh - vlastnili i centový zvon.

1840 - Prvá škola vo Veľkej Lúke - daná do užívania.

1860 - Škola vyhorela.

1865 - Nová škola, murovaná.

1910 - Obec má 334 obyvateľov a 46 domov.

1920 - 317 obyvateľov a 49 domov. V obci sa zakladá Potravinové družstvo.

1922 - Založené Úverové družstvo.

1924 - Do užívania odovzdaná úplne nová škola - vysvätená - náklady 185 tis. korún.

1926 - Povodne. 4 krát vybrežený potok Lukavica.

1927 - Na veľkolúckych lúkach sa konali konské dostihy "Sedliacka jazda".

1930 - Obec má 410 obyvateľov a 63 domov.

1934 - Na veľkolúckych lúkach sa konala veľká letecká slávnosť.

1936 - Opätovne v obci veľká povodeň.

1940 - Výstavba cestnej komunikácie - Veľká Lúka - Dolná Mičiná.

1941 - Povodeň v obci 2x. Mobilizácia - povolaných 12 občanov obce.

1944 - Bombardovanie Veľkej Lúky a letiska Tri Duby.

1945 - Oslobodenie obce. Počas II. svetovej vojny padlo 8 občanov obce.

1946 - Obnovené vojnou zničené verejné osvetlenie obce. Exhumácia padlých cudzích vojakov pochovaných na cintoríne v Veľkej Lúke a ich prevoz na zvolenský cintorín. Oprava cesty a železničnej trate smerom na Hronsek.

1947 - Opäť veľká povodeň - zatopené aj prístupové cesty do obce. Na železničnej zastávke zastavujú všetky osobné vlaky. Oprava cesty "Za mravičkou" - ul. Šoltésovej.

1950 - Založené JRD vo Veľkej Lúke. Stavba štátnej cesty Hronsek - Veľká Lúka.

1951 - Inštalovaný zakúpený verejný rozhlas. Zriadená Materská škola.

1952 - Otvorená a daná do užívania autobusová linka Zvolen - Sliač - V. Lúka - Sampor - lukavica a späť.

1954 - Povodeň - Rozvodnený potok Lukavica. Voľby do národných výborov. Zriadené športové ihrisko na lúkach "Mrázovská".

1955 - Výstavba miestnej komunikácie k železničnej zastávke Veľká Lúka.

1956 - Výstavba betónového chodníka na ulici Veľkolúcka.

1957 - Prečíslovanie rodinných domov. Založenie TJ Sokol Veľká Lúka.

1958 - Odhalená pamätná tabuľa padlých občanov z Veľkej Lúky v II. svetovej vojne (na budove Národnej školy). Rumunskí vojaci, ktorí padli v I. sv. vojne, boli exhumovaní a prevezení na zvolenský cintorín. Dokončená stavba miestnej komunikácie (ul. Novomeského). Zahájená stavba šatní na miestnom ihrisku. Do 31.8. bola národná škola jednotriedna a od 09-1958 dvojtriedna.

1959 - Opätovne rozvodnený potok Lukavica - zaplavená dolná časť obce. Ukončená stavba šatní na miestnom ihrisku. Stavba lavice cez potok "Za mravičkou" (ul. Šoltésovej).

1960 - 4x vybreženie vody z potoka Lukavica. Zahájená stavba Požiarnej zbrojnice vo Veľkej Lúke - v Akcii Z. Ústredie umeleckej výroby ľudového umenia v Bratislave vymenovalo nášho občana Juraja Benedikta za "Majstra umeleckej výroby".

1961 - Pokračovanie stavby Požiarnej zbrojnice. Zahájená prístavba miestností pri sále KD.

1962 - Rozvodnený potok Lukavica - vybreženie 3x. Presmerovaná doprava autobusovej linky zo Sliača cez V. Lúku do Lukavice (poza obec mimo ul. 19. marca). Pokračovanie stavby a dostavba požiarnej zbrojnice. Zrušená základná škola vo Veľkej Lúke, deti navštevujú ZŠ na Sliači. Úrad MNV presťahovaný do novovybudovanej Požiarnej zbrojnice.

1963 - Odovzdaná do užívania spojovacia štátna cesta a most cez potok Lukavica. Založená telovýchovná jednota Požiarnik Veľká Lúka. Inštalácia nového obecného rozhlasu.

1964 - Ďalšia povodeň - ľadové kryhy. Meloriačné družstvo v spolupráci s občanmi zahájilo reguláciu potoka v časti od autobusovej zastávky po "Úpusty". Veľký letecký deň.

1965 - Oplotenie cintorína pletivom. Pokračovanie stavby regulácie potoka v intraviláne obce.

1966 - Zahájené práce na spracovaní zjednodušeného katastra nehnuteľností.

1967 - 431 obyvateľov.

1968 - Návrh projektu verejného vodovodu Sliač - Veľká Lúka. Prerušené práce na regulácii potoka (povodeň vzala šalovanie).

1969 - Dokončenie a kolaudácia potoka Lukavica od mosta po "Úpusty".

1970 - 442 obyvateľov.

1971 - Opätovná augustová veľká povodeň. Presťahovaný MNV z PZ do terajšej budovy na ul. Veľkolúckej.

1972 - Rpzšírenie obecného rozhlasu.

1973 - Zahájené výkopové práce na stavbe vodovodu zo Sliača popod horu k vodojemu "Vajano". Betónové premostenie potoka Lukavica pri zvonici vo Veľkej Lúke a lavice "Za mravičkou".

1974 - Opäť veľké záplavy, aj rieka Hron sa vylieva.

1975 - Založenie mládežníckej hudobnej skupiny "Diamant".

1976 - 445 obyvateľov. Ukončená stavba vodovodu - prípojky do rodinných domov relaizované postupne. V MŠ je umiestnených 29 detí (prekročenie kapacity o 11).

1977 - Stavba šatní na miestnom ihrisku - Akcia Z. Prístavba v budove požiarnej

zbrojnice. Postupne realizované vodovodné prípojky k rodinným domom.

Rekonštrukcia budovy MŠ.

1979 - Kolaudácia šatní na miestnom ihrisku s celkovými nákladmi 320 tis. Kčs.

1980 - Penetrácia štátnych ciest cez V. Lúku a miestnej komunikácie k železničnej trati (ul. MDD). zavedenie telef. vedenia obcou.

1981 - 437 obyvateľov. Ďalšia rekonštrukcia MŠ. Po prvý krát sa občanom predstavila ľudová hudba "Velovčianka".

1982 - 416 obyvateľov. Prístavba k budove MŠ - šatne.

1983 - 418 obyvateľov. Zahájená výstavba Domu smútku v miestnom cintoríne.

1984 - Rekonštrukcia elek. siete "Malou stranou" a "Kútom" od nového transformátora.

1986 - Rekonštrukcia interiéru budovy MNV. Stavba volejbalového ihriska (betónovanie a asfaltovanie).

1987 - Odovzdanie do užívania Domu smútku. Generálna oprava histor. budovy Zvonica. Schválená integrácia obce k mestu Sliač.

1988 - Zahájená stavba obchodnej jednotky v Akcii Z.

1989 - Výmena strešnej krytiny na budove MŠ. Otvorenie novej predajne - stavba budovaná v akcii Z s nákladmi 1 mil. 800 tis. Kčs. Prečíslovanie rodinných domov v obci a určenie názvov ulíc: ul. MDD, Veľkolúcka, 19. marca, S. Chalútku, Vansovej, Novomeského a Šoltésovej.

1990 - 413 obyvateľov. Veľké oslavy 100. výročia založenia "požiarnikov" DPZ v obci. Povodeň - vybreženie potoka Lukavica. Odchod sovietskych vojsk z letiska na Sliači.

1991 - Stagnácia verejného a spoločenského života v obci.

1993 - Stretnutie občanov Pod jedličkou pri príležitosti vyhlásenia samostatnosti SR a uvítanie Nového roka. Odovzdanie majetku Národnej školy do vlastníctva ev. cirkvi Hronsek v rámci reštitúcií. Premiestnenie pamätnej tabule padlým v II. sv. vojne na novovybudovanom pomníku v miestnom cintoríne.

1994 - Zavedenie vodovodu do cintorína. Oplotenie cintorína.

1995 - Regulácia potôčika (ulica S. Chalupku). Zavedené prvá telef. prípojky (40 domácností).

1996 - Súhlas vlády SR s oddelením obce od mesta Sliač. Voľby do samosprávy obce. Starosta: Vladimír Gura. Poslanci: Lubomír Bobor, Ivan Bobor, Valéria Mičinská, Viera Rybová, Jaroslav Zelina a Anna Žlnková. Spracovanie projektovej dokumentácie k Plynofikácii obce a Autobusovej zastávky. Rozvodnený potok Lukavica. Osadenie a posvätenie sv. Kríža v cintoríne. Rekonštrukcia interiéru budovy obecného úradu s nákladmi 80 tis. korún.

1998 - Komunálne voľby do samosprávy obce. Starosta: Valéria Mičinská. Poslanci: Lubomír Bobor, Ivan Bobor, Ivan Pršanec, Vladimír Laskavý, Ján Žiga, Anna

Žlnková.

1999 - Realizácia plynofikácie obce (V-XII 1999). Zrealizovaná stavba novej autobusovej zastávky. Odvodnenie miestnej komunikácie (ul. S. Chalupku). Plynofikácia celej polyfunkčnej budovy (Sála KD, Pohostinstvo, Potraviny, Knižnica, Kuchynka..). Vybreženie potoka Lukavica. Realizácia sociál. zariadenia v polyfunkčnej budove. Obecný úrad - výmena okien, vchodových dverí a dlažby.

2000 - Výstavba chodníka na ulici Veľkolúčkej po pokládke plynovodu. Rekonštrukcia interiéru polyfunkčnej budovy (Sály KD) zameraná na Sociálne zariadenie (Kuchynka), Knižnica. Obecným zastupiteľstvom schválený heraldický znak obce - erb. Cez obec sa uskutočnili cestné preteky zdravotne postihnutých cyklistov - Európsky pohár.

2001 - Asfaltovanie miestnej komunikácie do cintorína s príspevkom BBSK - 200 tis. Sk. Vymaľovanie fasád obecných zariadení: OcÚ, Zvonica, Zastávka. Rekonštrukcia polyfunkčnej budovy - exteriér, terasa. Zriadenie obecnej knižnice a kuchynky v sále KD. Plynofikácia budovy MŠ. Rekonštrukcia a odvodnenie miestnej komunikácie (ul. S. Chalupku). Prvé veľké oslavy 720. výročia prvej písomnej zmienky o obci.

2002 - 414 obyvateľov. Opäť vybreženie potoka. Veľká delimitácia kompetencií zo štátnej správy na samosprávu. Zrealizovaná plynofikácia budovy OcÚ. Komunálne voľby do samosprávy obce. Starostka: Valéria Mičinská. Poslanci: Pavel Bohuš, Eva Kocmanová, Eva Ottmárová, Štefan Plavucha, Anna Žlnková.

2004 - Výmena strešnej krytiny na budove "Hasičskej zbrojnice" s príspevkom BBSK. Položenie dlažby a úprava verej. priestranstva (parkovisko) pred cintorínom - s príspevkom BBSK. Výmena vchodových dverí na budove MŠ.

2005 - Rekonštrukcia obec. zariadení a šatní na futbal. ihrisku. Výmena strešnej krytiny na Dome smútku. Regulácia potoka Lukavica od Mostíka za mravičkou po Zvonicu - príspevok povodia Hrona - 4 mil. Sk + príspevok fin. prostriedkov Európskej Únie. Veľké obecné oslavy 115. výročia založenia DHZ vo Veľkej Lúke spojené s obvodnou súťažou dobrovoľných hasičov (26 družstiev s 290 účastníkmi).

2006 - Realizovaná stavba "Chodník a odpočívadlo" v cintoríne s príspevkom Fondu soc. rozvoja. Realizácia strešnej krytiny na budove OcÚ s príspevkom BBSK. Doplnenie interiéru a výmena okien na knižnici (okná, maľovanie, počítač a internet, telefón) s príspevkom od Konta Orange. Rekonštrukcia elektrifikácie železničnej trate a verejného osvetlenia na železničnej trati Veľká Lúka z prostriedkov ŽSR. Oslavy 725. výročia prvej písomnej zmienky o obci Veľká Lúka - zoskoky parašutistov z letiska Sliač. Veľký úspech ZPOZ a LH Veloučianka, ktorí sa zúčastnili regionálnej prehliadky programov ZPOZ v Krupine (1. miesto). Komunálne voľby do samosprávy - Starosta: Štefan Plavucha. Poslanci: Anna Žlnková, Radovan Uhler, Rastislav Hudoba, Miroslav Bobor, Roman Škvarek.

2007 - Altánok a úprava nádvornej časti MŠ zámkovou dlažbou - svojpomocne s príspevkom 40 tis. Sk od sponzora p. Find'a. Osamostatnenie a založenie Obec. futbal. klubu OFK Veľká Lúka. Stavebné povolenie na 6 rodinných domov. Kolaudačné rozhodnutie - 1 rodinný dom. Realizácia projektu "Zveľaďovanie verej. priestranstva - oplotenie na cintoríne" s príspevkom z Fondu soc. rozvoja v čiastke 90 tis. Sk. Celkové náklady 170 tis. Sk. Vybudovanie zvodidla na ul. Veľkolúckej v hodnote 30 tis. Sk - sponzorsky. Schválený doplnok Územného plánu obce na výstavbu cca 200 rodinných domov.

2008 - 434 obyvateľov. Dokončenie areálu okolia MŠ (altánok, drevené preliezky, pieskovisko). Začína rozsiahlejšia výstavba rodin. domov - staveb. povolenie 15 RD. Rozsiahle stavebné aktivity cirkevného zboru ev. cirkvi na budove bývalej školy - vrátane dobrovoľnej pomoci občanov.

2009 - 446 obyvateľov. Personálna zmena vo vedení obecnej knižnice - p. Jančíková > p. Plavuchová. MŠ - prestavba soc. zariadenia. Zateplenie a vymaľovanie budovy MŠ. Oprava a náter žľabov. Oprava a obloženie vstup. schodov do budovy. Drevená preliezačka - sponzorsky. Stavebné povolenie na výstavbu 13 RD. Kolaudačné rozhodnutie na 16 RD. Sporadické vybrežovanie potoka. Aktívna prestavba interiéru budovy bývalej školy. Vybreženie potoka pri ihrisku, spodná voda ohrozovala aj pivnice rod. domov - pomoc hasičov pri odčerpávaní vody - vyhlásený II. stupeň povodňovej aktivity.

2010 - 489 obyvateľov. Zrealizovaná prístavba soc. zariadení v Sále KD. Stavebné povolenie na výstavbu 13 RD. Kolaudačné rozhodnutie na 5 RD. Vyliatie potoka, zaplvenie pivníc, účinná pomoc členov DHZ. Oslavy 120. výročia založenia DHZ, súťaž hasičských družstiev v rámci obvodov. Zapálenie vatry na ihrisku. Nové aktivity ZPOZ - "Stretnutie jubilantov". Zmeny v ZPOZ - Anna Maťašová, Lucia Kapustová, Janka Gallová, Katarína Spevákova, Zuzana Ottmárová, Iveta Kíšíková, Ján Ottmár ml. Komunálne voľby do samosprávy - starostka: Júlia Šebová, Poslanci: Rastislav Hudoba, Vladimír Gura, Vladimír Ďurečka, Andrea Chromeková, Ján Ottmár.

2011 - 517 obyvateľov, po prvý krát nad 500. Oslavy 730. výročia prvej pís. zmienky o obci - aktívna účasť spol. zložiek a občanov obce. Zabezpečenie spracovania projektu rekonštrukcie elek. rozvodov v sále KD vrátane výber. konania na zabezpečenie dodávateľa rekonš. prác. Výberové konanie na dodávateľa na pred-realizačné geodetické zameranie kanalizácie v obci. Realizácia projektu oplotenia MŠ s príspevkom z fondu BBSK. Stavebné povolenie na 6 rodinných domov. Kolaudačné rozhodnutie - 7 RD. DHZ - zabezpečená nová hasičská striekačka a hadice z rozpočtu obce.

Spísala: Valéria Mičinská; elektronická podoba Radovan Uhler